

ZAPISNIK
sa 58. sjednice Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije
održane 29. oktobra 2021. godine

Sjednica je počela u 13.30 sati.

Predsjedavao je Momčilo Radulović, predsjednik Savjeta ASK.

Sjednici su prisustvovali članovi Savjeta ASK: Goranka Vučinić, Rifat Hadrović, Gavriilo Čabarkapa. Zlatko Vujović, član Savjeta, nije prisustvovao sjednici, uz najavu odsustva.

Sjednici su prisustvovali: Jelena Perović, direktorica ASK, zatim Goran Durutović, načelnik Odsjeka za edukacije, istraživanja, kampanje i analitiku, Marina Mićunović, načelnica Odsjeka za međunarodnu saradnju, standarde i odnose s javnošću i Aleksandra Vojinović, sekretarka Savjeta ASK.

Sjednica je bila otvorena za predstavnike medija.

Za 58. sjednicu jednoglasno je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

1. Izvještaj Evropske komisije o napretku Crne Gore iz oktobra 2021. godine;
2. Treći kvartalni Izvještaj o sprovođenju Plana rada ASK za 2021. godinu; i
3. Tekuća pitanja.

Jednoglasno je prihvaćen prijedlog da sjednici prisustvuju Goran Durutović i Marina Mićunović.

Prva tačka: Izvještaj Evropske komisije o napretku Crne Gore iz oktobra 2021. godine

Predsjedavajući je podsjetio da je Izvještaj Evropske komisije o napretku Crne Gore objavljen 19. oktobra 2021. godine i da pokriva period od juna 2020. do juna 2021. Godine. Navedeni dokument je zasnovan na podacima iz različitih izvora, kao što su Vlada Crne Gore, države članice EU, izvještaji Evropskog parlamenta i informacije različitih međunarodnih i nevladinih organizacija.

Kazao je da se u Izvještaju konstatuje da je Crna Gora postigla određeni nivo pripremnih aktivnosti, te da je ostvaren ograničen napredak. Takođe, konstatuje se da je Agencija za sprječavanje korupcije pod novim rukovodstvom pokazala

proaktivniji pristup, ali da uprkos takvom pozitivnom trendu ostaju pojedini izazovi koji su bili prisutni u prethodnom periodu.

Dodao je da je zajedno sa Direktoricom imao priliku da na sjednici Odbora na antikorupciju, u razgovoru sa poslanicima razmijenimo argumente kada su u pitanju ocjene iz Izvještaja.

Prije otvaranja rasprave, **Marina Mićunović** je predstavila uporednu analizu ocjena iz najnovijeg Izvještaja sa ocjenama iz prethodne dvije godine. Kazala je da se u Izvještaju konstatuje napredak u bilansu rezultata u oblasti prevencije korupcije, kao i da su prošlogodišnje preopruke djelimično ispunjene. Kada je u pitanju ocjena koja se integriteta, nepristrasnosti, nezavisnosti i definisanja prioriteta, kazala je da je konstatovan je blagi progres, kao i da se ne dovodi u pitanje transparentnost i ujednačena primjena zakona. Reforme su konstatovane u pogledu struktura odluka i mišljenja, organizacionih i kadrovskih unapređenja, kao i informacionog sistema.

Kazala je da je ASK, u međuvremenu, održala seriju sastanaka sa DEU, EK, na operativnom i visokom nivou, na kojima su predstavljeni rezultati u svim oblastima rada.

Konstatovan je proaktivan pristup, što je bio izazov u prethodnim izvještajima. U oblasti sukoba interesa nema dodatnih izazova, predstavljen isključivo bilans rezultata.

U dijelu provjere prihoda i imovine je takođe predstavljen bilans rezultata, uz konstataciju da Agencija provjerava i životni stil funkcionera. Bilježi se kontinuitet u bilansu rezultata od prošlogodišnjeg Izvještaja o napretku.

U dijelu finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja nema dodatnih izazova, predstavljen isključivo bilans rezultata.

Kod zakonodavnog okvira o finansiranju političkih partija, navodi se da Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja sadrži suprostavljene odredbe i ne predviđa efikasne mjere zaštite i sankcija u slučaju zaobilaženja zakonskih normi, što ograničava efikasnost nadzora. Sve nedostatke, u postojećem pravnom okviru o finansiranju političkih partija, uključujući i one utvrđene u preporukama OSCE/ODIHR-a, potrebno je brzo otkloniti. Dodala je da ASK kontinuirano ukazuje

na zakonske nedostatke, kao i da se 39 od 46 preporuka datih u dokumentu odnosi na ZFPSIK, od čega je, tokom dvije izmjene i dopune Zakona i donošenja novog Zakona, ispunjeno 11 preporuka , 5 djelimično ispunjeno, dok 23 preporuke nijesu ispunjene.

U oblasti zviždača, predstavljen je isključivo bilans rezultata bez opšte opservacije u vezi potrebe za proaktivnim radom u ovoj oblasti.

Kada su u pitanju planovi integriteta, predstavljen je bilans rezultata uz konstataciju da je „ASK pripremila izvještaj o sprovođenju planova integriteta, koji takođe uključuje ocjenu efikasnosti i efektivnosti svih planova integriteta i preporuke za njihovo dalje unaprjeđenje.“ Pojasnila je da Agencija je izvršila selekciju najrelevantnijih pitanja i u odnosu na njih, razvijeni su indikatori efikasnosti i efektivnosti planova integriteta. U godišnjim izvještajima Agencije o donošenju i sprovođenju planova integriteta, konstatovan je kontinuirani rast stepena realizacije mjera za savladavanje identifikovanih rizika. Prosječni intenzitet rizika u svim planovima integriteta usvojenim do kraja 2018. godine iznosio je 27,63 na skali 1–100, a tokom narednog dvogodišnjeg perioda sprovođenja te generacije planova integriteta opadao je i 2020. godine u prosjeku iznosio 21,22 na istoj skali. Ova vrijednost se obično smanjuje kao direktna posljedica uspješne realizacije mjera.

Kod lobiranja se navodi da se da se u registru lobista i dalje nalazi samo šest lica kao i da je Vlada tokom 2020. godine odobrila Nacrt pravilnika o organizaciji ispita za lobiranje. Kazala je da u Izvještaj ne sadrži podatak da je formirana RG za izmjenu Zakona na inicijativu ASK, od strane MPLJP.

Kod analize propisa u odnosu na rizike od korupcije, bilans rezultata je po prvi put ušao u Izvještaj o napretku EK. Dodala je da Izvještaj navodi sve nedostatke Zakona o državnim službenicima i namještenicima koji su identični kao Mišljenje ASK o ovom zakonu u pogledu rizika od korupcije ili neetičnog djelovanja. Kroz UNDP projekat, razmatra se da se uvede obaveza da svaki nacrt zakona dobije mišljenje od Agencije u pogledu rizika od korupcije, da se ukaže da li određene norme ostavljaju prostora za neetičko ponašanje ili korupciju, da li je predviđeno dovoljno jasnih kriterijuma kod izbora oređenih kategorija lica i slično.

Kod sankcija, postoji opšta opservacija da je potrebno poboljšati bilans rezultata u represiji i sprečavanju korupcije, kroz uvođenje efektivnih sankcija. Nema konkretizovanih izazova u pogledu sankcija kod bilansa rezultata ASK. Pojasnila je da ova ocjena zavisi od prakse suda za prekršaje, jer ASK izdavanjem prekršajnog naloga uvijek ide na izricanje maksimalne kazne, ali ako se premet okonča pred Sudom za prekršaje, u tom slučaju cijene se olakšavajuće okolnosti i Sud može izreći nižu kaznu od one koju predloži ASK.

Momčilo Radulović je kazao da je zadovoljan ocjenama iz Izvještaja i da je Agencija prepoznata kao svijetli primjer institucije koja je svojim proaktivnim djelovanjem doprinijela boljem bilansu rezultata u Poglavlju 23, te da je navedeno prepoznala i ambasadorica DEU Kristina Oana Popa na konferenciji za medije, na kojoj je predstavljan Izvještaj. Takođe, izazove koji se ponavljaju iz prethodnog perioda tumači kao signal Agenciji da uloži dodatne napore kako bi povjerenje javnosti u rad ASK bilo veće.

Dodao je da je glasvni izazov u ovoj oblasti zakonodavni okvir koji ograničava punu primjenu zakonskih ovlašćenja Agencije. Takođe, potrebno je uspostaviti bolju saradnju sa nadležnim skupštinskim odborom, kao i drugim institucijama koje se bave pitanjem korupcije. Dodao je da bi Ministarstvo finansija i socijalnog staranja trebalo da omogući zapošljavanje dodatnog kadra u Agenciji, kako bi rezultati bili bolji.

U odnosu na podatak da se radi na tome da se uvede obavezna analiza svih zakonskih tekstova koje usvaja Skupština Crne Gore, **Goranka Vučinić** je ocijenila da je to prilično ambiciozan zadatak s obzirom na tempo rada Parlamenta i da bi možda takav rad trebalo usmjeriti na određene prioritetne oblasti. Ovo iz razloga što bi se zbog broja akata koji se nalaze u skupštinskoj proceduri, moglo doći u situaciju da se ne mogu realizovati obaveze ASK.

Kada je u pitanju Izvještaj EK, kazala je da činjenica da se određene ocjene iz prethodnog perioda ponavljaju ukazuje na zabrinutost EK koja traži bolje rezultate i dodatno angažovanje ASK u borbi protiv korupcije. Takođe, bitno je napomenuti i da se u Izvještaju konstatuje da je Crna Gora dostigla određeni nivo pripreme u borbi protiv korupcije i da je postignut ograničen napredak. Dodala je da ocjene nisu u

potpunosti zadovoljavajuće, ali da je Agencija dobila najveće ocjene u odnosu na ostale institucije u Crnoj Gori.

Kazala je da ohrabruje konstatacija da su prošlogodišnje preporuke dijelom ispunjene u pogledu bilansa rezultata i napora ASK u otklanjanju izazova. Na taj način se prepoznaje napredak ASK u proteklih godinu dana i potvrđuje da je ASK na pravom putu.

Ipak, potrebno je posvetiti punu pažnju konstataciji da je korupcija i dalje prisutna i da izaziva zabrinutost. Iako ASK ulaže dodatne napore da bi se postigao bolji bilans rezultata, potrebno je uspostaviti bolju i efikasniju saradnju sa nadležnim državnim organima koji se bave pitanjem borbe protiv korupcije, prvenstveno sa Nacionalnim savjetom za borbu protiv korupcije, u pogledu borbe protiv korupcije na visokom nivou, bez obzira na zvaničan stav ASK po pitanju statusa i načina osnivanja tog tijela. Takođe, potreban je intenzivnije saradnja sa Tužilaštvom, ali ne u pogledu saradnje na predmetima koji se po zakonu moraju ustupiti na dalju nadležnost, već već radi formiranja timova koji bi zajednički procjenjivali da li određeni predmeti zahtijevaju pažnju tužilaštva, uz prethodno prikupljanje podataka koji bi ukazivali na to da postoji osnov sumnje da je učinjeno krivično djelo. Isto bi trebalo uraditi i na lokalnom nivou, gdje bi se, preko menadžera integrieta, identifikovali problemi. Kazala je da Evropska komisija to očekuje od institucija Crne Gore, ukoliko se žele bolje ocjene u narednim izvještajima.

Sugerisala je da se izradi akcioni plan sa konkretnim mjerama za prevazilaženje izazova prepoznatih u Izvještaju.

Marina Mićunović je odgovorila da je ideja o obaveznoj analizi zakonskih tekstova tek u fazi razmatranja, te da bi, ukoliko dodje do zakonskih izmjena u tom pogledu, bilo neophodno povećati broj izvršilaca u nadležnom odsjeku.

Momčilo Radulović je kazao da će izazovi biti tretirani strateškim dokumentom koji će biti razvijen za potrebe unapređenja rada ASK i koji će sadržati konkretne mjere za rješavanje prepoznatih izazova.

Druga tačka: Treći kvartalni Izvještaj o sprovođenju Plana rada ASK za 2021. godinu

Predsjedavajući je u uvodnoj riječi podsjetio da je u skladu sa ustaljenom praksom, Savjetu dostavljen Izvještaj o radu ASK za period jul – septembar 2021 godine.

Goran Durutović je, na poziv predsjedavajućeg, predstavio Izvještaj (sastavni dio ovog zapisnika – Aneks 1).

Nakon otvaranja rasprave, **Goranka Vučinić** je pohvalila rad menadžmenta i zaposlenih, uz konstataciju da su postignuti konkretni rezultati u svim oblastima rada. Osvrnuvši se na izjavu jednog javnog funkcionera da su u pozivu za njegovo saslušanje navedeni pogrešni podaci, pitala je da li se radi o pojedinačnom slučaju ili je to česta pojava. Ukoliko se radi o pojedinačnom slučaju, to bi trebalo medijski pojasniti, kako se ne bi stvarala pogrešna slika o radu ASK.

Jelena Perović je objasnila da se radi o izolovanom slučaju, gdje je došlo do tehničke greške prilikom navođenja imena člana zajedničkog domaćinstva, te da se nikako ne može govoriti o sistemskom problemu. Cilj upravnog postupka i jeste da se utvrde tačne činjenice, te da te da je odluka ta koja obavezuje, a ne poziv za saslušanje. Dodala je da veoma mali broj izvršilaca radi na sprovođenju postupaka, te da se slične greške javljaju i kod drugih organa. Istakla je da je važno to što su svi predmeti u radu i da će biti okončani u najraćem mogućem roku.

Nakon završene rasprave, **predsjedavajući** je konstatovao da se Savjet ASK upoznao sa Trećim kvartalnim izvještajem o sprovođenju Plana rada ASK za 2021. godinu.

Treća tačka: Tekuća pitanja

- I. Savjet ASK je zatražio od Direktorice ASK pisanu informaciju u vezi sa Predstavkom broj 00- 1893 od 25. oktobra 2021. Godine;
- II. Savjet ASK zatražio od Direktorice ASK pisanu informaciju u vezi sa najavljenim kontrolnim saslušanjem rukovodstva ASK od strane Odbora za antikorupciju Skupštine Crne Gore, te da, nakon utvrđivanja konačnog teksta, istu prosljedi Odboru.

Savjet ASK, na 58. sjednici, usvojio je sljedeće

ZAKLJUČKE I/ILI KONSTATACIJE:

1. Savjet ASK je odlučio da Strateškim dokumentom koji se tiče rada ASK obuhvati konkretne aktivnosti za prevazilaženje izazova prepoznatih u Izvještaju o napretku Crne Gore za 2021. godinu;
2. Savjet ASK se upoznao sa sa Trećim kvartalnim izvještajem o sprovođenju Plana rada ASK za 2021. Godinu;
3. Savjet ASK je zatražio od Direktorice ASK pisanu informaciju u vezi sa Predstavkom broj 00- 1893 od 25. oktobra 2021. godine;
4. Savjet ASK zatražio od Direktorice ASK pisanu informaciju u vezi sa najavljenim kontrolnim saslušanjem rukovodstva ASK od strane Odbora za antikorupciju Skupštine Crne Gore, te da, nakon utvrđivanja konačnog teksta, istu prosljedi Odboru; i

Sjednica je zaključena u 15.15h

Broj 00 – 1885/2

Podgorica, 19. novembar 2021. godine

SEKRETARKA SAVJETA

Aleksandra Vojinović, s.r

PREDSJEDNIK SAVJETA

Momčilo Radulović, s.r.